

Mem

122 EZ, KDB: 1915
Hoida

DET KONGELIGE NÆRINGS- OG ENERGIDEPARTEMENT

KONTOR: GRUBBEGATA 8 - TLF. 22 34 90 90 - TELEFAX 22 34 95 25/65
POSTADRESSE: POSTBOKS 8148 DEP., 0033 OSLO - TELEKS 21486 OEDEP N

Norges vassdrags- og energiverk
Postboks 5091, Maj.
0301 Oslo

REG.NR. 95/104-5

AVD./SAKSBEH.

VK

ER/EK 04. JUL 1995

ARKIVNR.

HENLEGGES

Deres ref

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
NOE 95/2900 EV ic

Dato 3 - JUNI 1995

GAULDAL ELVERK. TILLATELSE TIL OPPRUSTNING OG UTVIDELSE AV RAUBERGFOSSEN KRAFTVERK

- ./ Til orientering følger vedlagt kopi av brev av i dag til Gauldal Elverk vedrørende ovennevnte.
- ./ Videre vedlegges kopi av kongelig resolusjon av 23. juni 1995.

Departementet kommer nærmere tilbake til konsesjonsvilkårene når disse foreligger trykket.

Etter fullmakt

Harald Solli

Irene Christensen

DET KONGELIGE NÆRINGS- OG ENERGIDEPARTEMENT

KONTOR: GRUBBEGATA 8 - TLF. 22 34 90 90 - TELEFAX 22 34 95 25/65
POSTADRESSE: POSTBOKS 8148 DEP., 0033 OSLO - TELEKS 21486 OEDEP N

Gauldal Elverk
7090 Støren

Deres ref

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
NOE 95/2900 EV/IC

Dato **3 - JULI 1995**

GAULDAL ELVERK. TILLATELSE TIL OPPRUSTNING OG UTVIDELSE AV RAUBERGFOSSEN KRAFTVERK

Ved kongelig resolusjon av 23. juni 1995 er bestemt:

" I medhold av lov om vassdragene av 15. mars 1940 nr. 3 §§ 104 - 106 gis Gauldal Elverk tillatelse til opprustning/utvidelse av Raubergfossen kraftverk.

Tillatelsen gis på de vilkår som er inntatt i Nærings- og energidepartementets foredrag av 23. juni 1995."

Departementet vil komme nærmere tilbake til konsesjonsvilkårene når tillatelsen foreligger trykket.

Etter fullmakt

Harald Solli

Irene Christensen

III

Innkomne uttalelser i anledning NVEs innstilling:

Miljøverndepartementet har i brev av 15. mai 1995 gitt følgende uttalelse;

"Vi har ingen merknader til NVEs innstilling i saken."

IV

Departementets bemerkninger:A) Innledning

Søknaden fra Gauldal Elverk gjelder opprustning og utvidelse av Raubergfossen kraftverk. Raubergfossen kraftverk som eies av Gauldal Elverk, ble satt i drift i 1938. En utvidelse ble foretatt i 1952. Kraftverket ligger i Holtålen kommune i Sør-Trøndelag.

Raubergfossen kraftverk består i dag av en inntaksdam, en vannvei med tunnel og tilførsrør samt kraftstasjon med to turbiner med samlet effekt 590 kW. Kraftverket er konsesjonsfritt slik det står i dag. I tillegg til dette har kraftverket to reguleringsmagasin; Store og Lille Bellingsjø, hver med 4 m regulering. Disse reguleringene er også konsesjonsfrie (fordi reguleringen ble foretatt før konsesjonsplikten inntrådte).

B) Opprustnings- og utvidelsesplanene

Raubergfossen kraftverk trenger på grunn av sin alder en oppjustering av standarden. Særlig gjelder dette de elektriske anleggene og deler av vannveien. Kraftverket er i tillegg underdimensjonert i forhold til tilgjengelig vannmengde. Dette gjelder både inntaksmagasin, vannveien og installasjonen. Planen omfatter en påbygging av eksisterende inntaksdam, utvidelse av vannveien og nytt aggregat i kraftstasjonen.

Dagens inntaksmagasin har et volum på ca. 5000 m³ med 1 m reguleringshøyde. Det søkes nå om å heve inntaksdammen 3 m til 4 m reguleringshøyde, noe som gir et magasinivolum på 35000 m³. I forhold til årstilsiget på 220 mill m³ er inntaksmagasinet fortsatt så lite at man ikke kan snakke om noen magazineffekt. Kraftverket må fortsatt kjøres i takt med tilsiget, men et utvidet magasinet vil gjøre det mulig å unngå unødvendig mange start og stopp av aggregatet ved varierende tilsig. I tillegg reduseres problemene med sandtransport inn vannveien som medfører slitasje på turbinskovlene. Gauldal Elverk har etter at planene har vært ute på høring, kommet med nye alternative planer for heving av inntaksdammen. De går ut på å bygge en ny dam umiddelbart nedstøms den eksisterende.

Det foreligger to alternativer når det gjelder utvidelse av vannveien. Alternativ I går ut på å drive en ny tunnel ca 350 m lang med et tverrsnitt på 8 m² fra kraftstasjonen til inntaksmagasin. Eksisterende rørgate vil bli fjernet. Etter alternativ II utvides eksisterende tunnel på ca. 290 m til ca 8 m² samt at det bygges ny rørgate med diameter 1600 mm i delvis samme trase som den gamle. Alternativ I vil gi et landskapsmessig bedre resultat, mens alternativ II reduserer behovet for massedisponering.

Ved opprustning av kraftverket søkes det om å installere et nytt aggregat med slukeevne lik 4 m³/s i eget tilbygg til kraftstasjonen. De to eksisterende aggregater beholdes uendret. Ved dagens installasjon utnyttes ca. 35 mill m³ vann til kraftproduksjon, mens 185 mill m³ renner forbi som flomtap. Det nye aggregatet vil sammen med de øvrige aggregater gi en total slukeevne på 5,3 m³/s, noe som medfører at kraftverket vil kunne utnytte ca 90 mill m³. Midlere årsproduksjon vil med dette øke fra 3,6 GWh til over 12 GWh.

I forbindelse med utvidelsen av vannveien er det behov for plassering av masser i en tipp. I tillegg er det, uavhengig av utvidelsen, behov for vei frem til kraftstasjonen. Disse inngrepene vil bli detaljplanlagt i samarbeid med og etter anvisning av NVE og fylkesmannen.

NVE har innvilget støtte til opprustning/utvidelse av Raubergfossen kraftverk under forutsetning at det blir gitt konsejon til opprustning.

C) Forholdet til verneinteressene

Gaula med sidevassdrag ble vernet i forbindelse med Verneplan III i 1986. Vernet innebærer at det ikke skal gis tillatelse til ny kraftutbygging i vassdraget. Stortinget tok imidlertid forbehold om at eksisterende kraftverk i vernede vassdrag skulle fortsette og at modernisering og opprustning skulle kunne skje innenfor gjeldende tillatelser. I forbindelse med vedtakelsen av Verneplan IV i 1993 ble det også åpnet for i visse tilfelle å gi tillatelse etter vassdragsloven til opprustning og utvidelse av kraftverk i vernede vassdrag. Forutsetningen er at opprustningen ikke berører verdier som ligger til grunn for vernet, og at fordelene ved tiltaket er større enn ulempene for allmenne interesser. Gauldal Elverk har på bakgrunn av dette, søkt om tillatelse etter vassdragsloven til opprustning og utvidelse av Raubergfossen kraftverk.

D) Skader og ulemper

Den økte slukeevnen vil i utgangspunktet føre til redusert vannføring fra inntaksdammen og ned til utløpet av kraftstasjonen, særlig i tørre perioder på sensommer/tidlig høst. Gjennom de foreslåtte minstevannføringskrav som også omfatter eksisterende utbygging vil imidlertid disse ulempene kompenseres og forholdene vil også kunne bedres i forhold til dagens situasjon.

Heving av inntaksdammen med 3 m vil føre til neddemming av 3 daa landareal ved inntaksbassenget. Det er ikke påvist skader eller ulemper av noen betydning for allmenne interesser ved en slik neddemming.

Departementets vurdering:

Stortingets forutsetninger for at det kunne gis konsesjon i forbindelse med opprustning/utvidelsesprosjekter av eksisterende kraftverk i vernede vassdrag, var at utbyggingen ikke skulle gå på bekostning av verneverdiene i vassdraget. Med de vilkår som er foreslått, mener NVE at Stortingets forutsetning er oppfylt. NVE tilrår at konsesjon gis.

Miljøverndepartementet har ingen merknader til NVEs innstilling.

Nærings- og energidepartementet vil påpeke at ulempene for allmenne interesser som følge av redusert vannføring, vil kompenseres og forbedres i forhold til dagens situasjon ved hjelp av pålegg om vannslipp. Departementet legger vekt på at inngrepene ved opprustningen/utvidelsen har liten innvirkning på de allmenne interesser, og at ingen av høringsinstansene går imot planene om opprustning og utvidelse.

Etter departementets vurdering vil opprustningen/utvidelsen bare påvirke de allmenne interesser i begrenset grad. Gjennom NVEs forslag til vilkår for konsesjon etter vassdragsloven, vil opprustningen/utvidelsen ikke komme i konflikt med verneinteressene. Departementet mener derfor at Stortingets forutsetning for inngrep i vernede vassdrag er ivaretatt. Det er en stor fordel at kraftverket kan utnytte vannressursene bedre enn det gjør i dag. Nærings- og energidepartementet tilrår at tillatelse til opprustning/utvidelse gis etter vassdragsloven §§ 104 - 106.

E) Departementets bemerkninger til vilkårene

Post 1; Byggefrister

Nærings- og energidepartementet vil i likhet med NVE påpeke at vilkår om byggefrister er hjemlet i vassdragsloven § 111 og er standardvilkår for tillatelser etter denne lov.

Post 2; Ansvar ved anlegg/drift m.v.

Da det her gjelder et vassdrag som er vernet i Verneplan for vassdrag, finner NVE grunnlag for å foreslå et vilkår tilsvarende vilkåret i vassdragsreguleringsloven § 12 nr. 16 om plikt under anleggsarbeidene til å unngå ødeleggelse av naturforekomster, forninner m.v. Nærings- og energidepartementet slutter seg til NVEs tilrådning vedrørende post 2.

Post 3; Godkjenning av planer m.v.

Nærings- og energidepartementet tilrår i likhet med NVE at vilkåret utformes tilsvarende utformingen i vassdragsreguleringssaker.

Ingen av høringsinstansene har lagt avgjørende vekt på utformingen av inntaksdammen. NVE mener at den endelige avgjørelse om inntaksdamalternativ kan tas i forbindelse med godkjenning av planene, jf. post 3 i utkastet til konsesjonsvilkår. Departementet mener i likhet med NVE at slik etterfølgende godkjenning kan finne sted.

Post 4: Naturforvaltning

Nærings- og energidepartementet tilrår i likhet med NVE at vilkårene utformes i overensstemmelse med forslaget fra Direktoratet for naturforvaltning, som er en begrenset form for standardvilkår

Post 5: Forurensning

Fylkesmannen har i følge NVE ikke stilt særskilte krav vedr. forurensning. NVE antar at kravene om vannslipping også ivaretar forurensningssiden. Vilråene under denne posten er derfor begrenset til standardvilkårene. Når størrelsen på vannslippingen skal endelig fastlegges, må også forurensningssituasjonen vurderes. Nærings- og energidepartementet slutter seg til NVEs tilråding på dette punkt.

Post 7: Vannslipping

I Gauldal Elverks søknad er vannslippet foreslått fastsatt til 0,5 - 1,2 m³/s i perioden 15. juni til 31. august i tidsrommet kl. 08.00 - 22.00. Vannslippet er i første rekke fastsatt av hensyn til friluftinteressene.

Direktoratet for naturforvaltning mener det er helt nødvendig at konsesjonæren blir pålagt å slippe en minstevannføring døgnet rundt hele sommeren. De store variasjoner i vannslippingen som søkers forslag innebærer, mener DN er uheldig biologisk sett.

NVE påpeker at midlere vannføring på utbyggingsstrekningen er ca. 7 m³/s. En vannføring på 0,5 m³/s representerer omlag alminnelig lavvannføring på strekningen. NVE foreslår derfor at vannslippet ikke blir lavere enn 0,5 m³/s gjennom hele vannslippingsperioden. Av hensyn til frilutslivet foreslår NVE i samsvar med søkerens forslag, et vannslipp mellom 0,5 - 1,2 m³/s i tidsrommet kl.08.00 - 22.00 i vannslippingsperioden.

For å kunne vurdere virkningene av vannslippingen, mener NVE at pålagt vannslipp i første omgang bør gjøres gjeldende for en periode på 5 år. Vannslippet i denne perioden bør foregå etter et program fastsatt av miljøvernmyndighetene, med godkjennelse fra konsesjonsmyndigheten. Ved prøveperiodens utløp vil man da ha grunnlag for å vurdere eventuelle endringer i vannslippet.

Miljøverndepartementet har ingen merknader til NVEs forslag.

Nærings- og energidepartementet tilrår at NVEs forslag til vannslipp og prøveperiode legges til grunn. Departementet vil påpeke at vannslippet etter prøveperioden ikke kan settes høyere enn 1,2 m³/s, jf. post 7, 5. ledd, siste setning.

NVE foreslår at vannslipping i strid med manøvreringsreglementet kan medføre en tvangsmulkt på inntil kr. 1.000,-. Departementet mener at denne tvangsmulkten for hver gang bør settes til kr. 5.000,- i tråd med praksis. I samsvar med dette foreslår Nærings- og energidepartementet følgende ordlyd for post 7, siste ledd: "Dersom vannslippingen foregår i strid med reglementet, kan Gauldal Elverk pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 5.000,- for hver gang etter Nærings- og energidepartementets nærmere bestemmelser."

Post 8: Regulering

Både fylkesmannen og utbyggeren ønsker at reguleringen av Lille og Store Bellingsjø tas med i utbyggingstillatelsen. NVE mener det er hensiktsmessig at reguleringsgrensene stadfestes og merkes tydelig selv om de ikke er underlagt konsesjon. NVE har derfor satt reguleringsgrensene for Lille og Store Bellingsjø opp i konsesjonens post 8. NVE understreker at reguleringene ikke er underlagt konsesjon, og at de foreslåtte vilkår for øvrig ikke gjøres gjeldende for disse.

Departementet ser det hensiktsmessige i at reguleringsgrensene blir dokumentert og slutter seg derfor til NVEs forslag. Nærings- og energidepartementet vil imidlertid påpeke at en stadfestelse av reguleringsgrenser for konsesjonsfrie reguleringer, ellers ikke har noen tilknytning til konsesjonen etter vassdragsloven.

Nærings- og energidepartementet

tilråd:

I medhold av lov om vassdragene av 15. mars 1940 nr. 3 §§ 104 - 106 gis Gauldal El-
verk tillatelse til opprustning/utvidelse av Raubergfossen kraftverk.

Tillatelsen gis på de vilkår som er inntatt i Nærings- og energidepartementets foredrag
av 1995.

Statsministerens kontor
Regjeringens sekretariat
Regjeringens resorussjon
av 23. juni 1995

Foredratt av statsråd Oyayun

Ejnar T. Engdalsand